

خانه‌ای برای کودکان کار

دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان تهران، از شناسایی و حمایت از ۱۰۸ کودک کار در سطح شهر تهران خبر داد و گفت: «مجمع شوق زندگی ویژه کودکان کار تا پایان سال در شهر تهران افتتاح می‌شود.» به گزارش مهر، علی صالحی، دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان تهران، توضیح داد: «در حال حاضر ۱۰ نقطه شاخص و دارای اولویت در شهر تهران شناسایی شده‌اند و تا به امروز حدود ۱۰۸ نفر از کودکان کار در این مناطق شناسایی، جذب و حمایت شدند.» بر اساس اعلام او، طرح شناسایی و حمایت کودکان کار تهران با جدیت بسیار در حال اجراست و دستگاه‌های مرتبط با این موضوع نیز تاکنون وظایفی که برای آن‌ها مقرر شده است را به‌درستی انجام داده‌اند. «او ادامه داد: «در ماه‌های گذشته مجمع شوق زندگی برای کودکان بی سرپرست و بدسرپرست در شهر تهران افتتاح شد و دستگاه قضایی نیز یک دادیار را به‌طور ویژه به‌منظور صدور دستورات لازم برای رسیدگی به وضعیت کودکان در این مجمع مستقر کرد.»

رتبه ششم در شدت مصرف انرژی

معاون آموزش و مشارکت‌های مردمی سازمان حفاظت محیط‌زیست اعلام کرد که ایران، رتبه ششم را در شدت مصرف انرژی در دنیا دارد. به گفته نورااله مرادی، این رتبه، نتیجه پایین بودن بهره‌وری انرژی در کشور است: «مصرف بالای انرژی که عمده آن از سوخت‌های فسیلی تأمین می‌شود، به‌منزله افزایش آلاینده‌های هواست و برای حل این بحران، تمام سطوح اجتماعی باید مسئولیت خود را بپذیرند و با یکدیگر همکاری کنند.» او چالش آلودگی هوا را یکی از معضلات عصر حاضر و منبعث از عوامل اقتصادی و صنعتی دانست که دارای تأثیرات گسترده اجتماعی است و بدون جلب مشارکت هدفمند و اثربخش عموم مردم، دولت‌ها امکان مدیریت مطلوب امور محیط‌زیستی به‌خصوص آلودگی هوا را ندارند. او درباره وضعیت آلودگی هوا در کشور هم گفت: «با وجود اقدامات ترویجی و آموزشی سازمان حفاظت محیط‌زیست، سازمان‌ها و نهادهای مرتبط، همچنین سازمان‌های محیط‌زیستی مردم‌نهاد، بسیاری از چالش‌های محیط‌زیستی همچون آلودگی هوا، تداوم و حتی افزایش داشته‌اند.»

ورود سامانه بارشی از دوشنبه

رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا، از ورود سامانه بارشی به کشور در هفته آینده خبر داد. صادق ضیاییان درباره شرایط جوی کشور به ایسنا گفت: «شنبه (۲۰ دی‌ماه) و یکشنبه (اول بهمن‌ماه)، در اغلب مناطق کشور جوی آرام و نسبتاً پایدار حاکم خواهد بود. روز دوشنبه (دوم بهمن‌ماه) با ورود سامانه بارشی از شمال غرب؛ در نواحی شمال غرب، غرب و سواحل غربی دریای خزر بارش باران آغاز خواهد شد.» او افزود: «سه‌شنبه (سوم بهمن‌ماه) با تقویت فعالیت سامانه بارشی، علاوه بر نواحی ذکرشده، در بخش‌هایی از ارتفاعات و دامنه‌های البرز غربی، مرکزی و ارتفاعات و دامنه‌های زاگرس مرکزی، بارش ادامه خواهد داشت.»

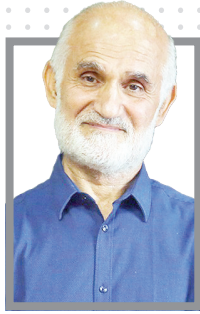
پرسش کلیدی که در نشست استقلال دانشگاه‌ها با حضور سه وزیر سابق علوم مطرح شد

فارغ التحصیلان کجاستند

شادی مکی
خبرنگار گروه جامعه

«جامعه دچار ضعف مدنی شده است.» این خلاصه کلام سخنرانان نشست مراسم دومین جایزه دوسالانه استاد محمد قریب، بنیان‌گذار دانش نوین پزشکی کودکان در ایران با موضوع استقلال دانشگاه، آزادی علمی و مسئولیت اجتماعی بود؛ مراسمی که با حضور مصطفی معین، جعفر توفیقی و رضا فرجی‌دانا از وزرای پیشین علوم، محمدرضا مکنون، استاد دانشگاه صنعتی امیرکبیر، هنگامه اخوان، خواننده موسیقی اصیل ایرانی، محسن ربانی، استاد اقتصاد، نسرين مصفا، استاد دانشگاه تهران و... برگزار شد. آنها در همین نشست از وضعیت استقلال دانشگاه‌ها انتقاد کردند. با این توضیح که با تغییر بخشی از نظام سیاسی کشور در سال ۱۳۸۴، وضعیت استقلال دانشگاه‌ها تغییر کرد؛ استخدام هیئت‌های علمی از وزارت علوم، خارج و به شورایی عالی انقلاب فرهنگی تحت‌عنوان هیئت علمی جذب واگذار شد. آئین‌نامه ارتقای استادان نیز به همین سرنوشت دچار شد.

مصطفی معین
وزیر اسبق علوم؛
جامعه مدنی ما
نسبت به کشورهای
توسعه‌یافته، در
حال توسعه و
حتی کشورهای
عقب‌افتاده، بسیار
ضعیف است.
فعالیت جامعه
مدنی اعم از
دانشگاه‌ها، مراکز
تحقیقاتی، علمی،
سمن‌ها به‌ویژه
مراکز غیردولتی،
باید تشویق شود.
معتقدم یک‌چهارم
جمعیتی که
دانشگاه را پشت‌سر
گذاشته‌اند، باید
احساس مسئولیت
نسبت به جامعه
کنند و با توجه به
تخصص خود در
جامعه مدنی حاضر
شوند

مدنی در سطح جهان، تعیین‌کننده آینده جوامع است، افزود: «جامعه مدنی ما نسبت به کشورهای توسعه‌یافته، در حال توسعه و حتی کشورهای عقب‌افتاده، بسیار ضعیف است. فعالیت جامعه مدنی اعم از دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی، علمی، سمن‌ها به‌ویژه مراکز غیردولتی، باید تشویق شود. معتقدم یک‌چهارم جمعیتی که دانشگاه را پشت‌سر گذاشته‌اند، باید احساس مسئولیت نسبت به جامعه کنند و با توجه به تخصص خود در جامعه مدنی حاضر شوند. سمن‌ها نیز باید جوانان را جذب و تشویق به گفت‌وگو کنند. اگر در تصمیم‌گیری‌های کشور به این شکل ایفای نقش کنیم، آینده کشور در دست مردم خواهد بود، اما اگر مردم به‌دلایل مختلف در حاشیه بایستند و نخبگان هم سر در گریبان باشند، هیچ اتفاقی در مسیر توسعه نمی‌افتد. مسئولیت جمعی نخبگان نسبت به کشور، باید صورت عملی به خود بگیرد. در دوران بازنشستگی حتی باید انگیزه ما چندبرابر شود و احساس مسئولیت کنیم.»

مهور ماندن کدهای اخلاقی در دانشگاه‌ها

رضا فرجی‌دانا، استاد دانشگاه تهران و وزیر پیشین علوم - که به‌عنوان یکی از برگزیدگان گروه علوم فنی و مهندسی در این دوره از جایزه استاد دکتر محمد قریب انتخاب شده بود -

پرداختن به مقوله اخلاق در علم و فناوری، در روزگاری که با افول آن روبرو هستیم را اقدامی در مسیر توسعه پایدار خواند. او گفت: «در چند هفته گذشته، اولین دوره مسابقات دانشجویی اخلاق برگزار شد که مسئولیت‌برگزاری آن برعهده من بود. ۸ گروه به دانشگاه تهران آمدند تا در برابر یک چالش اخلاقی قرار بگیرند. در جریان این رویداد مشخص شد که برخی همکاران دانشگاهی از کدهای دانشجویان مطلع نیستند و از آن کدها، ابراز شگفتی کردند. در پایان این رویداد، من به این واقعیت تکان دهنده رسیدم که مهجور ماندن این کدهای اخلاقی، نتیجه طولانی‌مدت غفلت از اخلاق به‌عنوان یک مقوله اصلی در علم و فناوری است.» او ادامه داد: «قرار دادن کدهای اخلاقی به دانشجویان در متن برنامه‌های رشته‌های درسی، برگزاری گسترده مسابقات دانشجویی اخلاق برای ترویج و به‌کارگیری عملی کدهای اخلاقی، اندیشیدن به مکانیزم‌های تشویقی برای شرکت پژوهشگران و اعضای هیئت‌علمی به‌ویژه اعضای هیئت‌علمی جوان در کارگاه‌های آموزش اخلاق حرفه‌ای، تشکیل کمیته‌های اخلاق حرفه‌ای در ساختار آموزش عالی، نه به‌عنوان مراجع رسیدگی بلکه به‌عنوان مراجع مسئول در آموزش و ترویج کدهای اخلاقی و تشکیل تدریجی دفاتر داور در دانشگاه‌های کشور برای رسیدگی به بی‌عدالتی‌های سیستم که عمدتاً ریشه در رعایت‌نکردن کدهای اخلاقی دارد، پیشنهادات من برای خروج از وضعیت فعلی است.» وزیر پیشین علوم در خواست کرد تا تلاش جمعی، اخلاقی، به‌متن زندگی دانشگاهی و فعالیت فضای علمی و فناوری برگردانده شود.

بی‌تفاوتی نسبت به مرگ هموطنان؟

رضامکنون، استاد دانشگاه صنعتی امیرکبیر و برگزیده گروه علوم محیط‌زیست، سخنران بعدی این مراسم بود. او با اشاره به آمار ۲۶ هزار نفری مرگ‌ومیر ناشی از آلودگی هوا در کشور این آمار را دو تا سه هزار نفری بیش از آمار شهدای جنگ میان غزه و اسرائیل خواند و گفت: «ایا محیط‌زیست نباید مهم باشد؟ چرا کسی برای این پدیده گریه نمی‌کند و چرا جامعه به این موضوع حساس نیست؟ تا جامعه متحول نشود، کاری نمی‌توان کرد. باید به این جمع‌بندی برسیم که اخلاق اجتماعی، مهم و راهگشاست.» او با طرح این سؤال که استراتژی ما برای بهبود جامعه چه بوده است، ادامه داد: «۱۵ سال پیش، ۵۴ درصد از سهم حمل‌ونقل در خارج از شهر متعلق به حمل‌ونقل عمومی بود و طبق برنامه قرار بود به ۷۵ درصد برسد، اما امروز به ۱۵ درصد رسیده است. این موضوع درباره داخل شهر هم صدق می‌کند. ماباید حمل‌ونقل عمومی را در کشور تشویق می‌کردیم اما امروز سؤال این است که سرمایه‌گذاری در حوزه حمل‌ونقل عمومی، به کجا رسیده؟ جهان بعد از طی فرازوفروندهایی بالاخره به‌واژه «توسعه پایدار» رسید و تأکید کرد که ۱۸ مسئله را باید کشورها توسعه دهند، مسئله زنان، آموزش، اخلاق و اجتماع از این موارد هستند. به عبارت دیگر نمی‌توان تنها به رشد اقتصادی توجه کرد. توسعه این موارد باید مورد توجه قرار می‌گرفت.» این استاد دانشگاه افزود: «برخی افراد از واژه توسعه پایدار خوش‌شان نمی‌آید و به‌جای آن از واژه پیشرفت استفاده می‌کنند. درحالی که پیشرفت، مفهومی مرتبط با اقتصاد در قرن ۱۸ دارد؛ آنها معتقد بودند آنچه هستند، خوب است و فقط باید رشد کنند. اما امروز توسعه مهم است و می‌گویند آنچه هستیم، خوب نیست و باید توسعه پیدا کنیم؛ مثلاً همه باید باسواد شوند. امروز انقلاب چهارم رخ داده است و هر اطلاعاتی که بخواهیم، در مدت کوتاه و به فراوانی در دسترس است. انقلاب چهارم، فرصت مناسبی برای ماست که سطح اخلاق اجتماعی‌مان را ارتقاء دهیم. اگر بتوانیم حفظ محیط‌زیست را به‌عنوان امری اخلاقی در میان مردم نهادینه کنیم، شانس در آینده خواهیم داشت.»

از استقلال دانشگاه‌ها تا تمرکزگرایی

در ادامه جعفر توفیقی، وزیر اسبق علوم و استاد دانشگاه تربیت مدرس هم با اشاره به فرازوفروندهای استقلال دانشگاه‌ها در ایران گفت: «بعد از انقلاب اسلامی، تقریباً تمام هیئت‌امناهای دانشگاه‌ها منحل و هیئت‌های سفره‌جایگزین آن شدند. البته آن انحلال دلایل خاص خود را داشت. با این حال با تشکیل ستاد انقلاب فرهنگی، تمرکزگرایی در دانشگاه‌ها ادامه یافت و با آئین‌نامه‌ها و اساسنامه‌هایی که بعد از آن صادر شدند، دانشگاه‌ها به سمت تمرکز بیشتر حرکت کردند. در سال ۱۳۷۶، با شکل‌گیری دولت اصلاحات و به وزارت رسیدن مصطفی معین، استقلال دانشگاه‌ها و آزادی علمی به‌عنوان مهم‌ترین پارادایم وزارت علوم تبدیل شد.» براساس اعلام او، تلاش‌های بسیاری برای تئوریزه کردن موضوع استقلال دانشگاه‌ها و آزادی علمی، همچنین بررسی تجارب جهانی در این چارچوب انجام شد. نشست‌هایی نیز در سازمان جهانی یونسکو در این باره برگزار شد که نشان‌دهنده دعوت جهانی به این موضوع بود. این نهضت در آن زمان آغاز و اقداماتی هم انجام شد. مثلاً اختیارات هیئت‌گزینش استاد که صلاحیت عمومی استاد را مورد بررسی قرار می‌داد، به دانشگاه‌ها واگذار شد. برنامه‌ریزی متمرکز درسی، امکان تنوع‌بخشی دروس و رشته‌های دانشگاهی را از بین برده بود، مسئولیت این اقدام در سال ۱۳۷۹ در اختیار دانشگاه‌ها قرار گرفت. موضوع ارتقای استادان نیز به دانشگاه‌ها محول شد. توفیقی با بیان اینکه از سال ۱۳۷۶ این اندیشه در وزارت علوم

عکس: وحید معراج‌زوری